

Т О Л О С Р А Д З І М Ы

№ 61 [846]
Кастрычнік
1964 г.
Цана
2 кап.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ З СУАЙЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

ТАК НАРАДЖАЛАСЯ БРАЦТВА

Многа гасцей бывае штодня ў сталіцы Беларусі. Але гэтая сустрэча была асабліва сардэчнай — са шчырай радасцю мы прымалі дарагіх нам братаў чэхай і славакаў, якія попеч з беларускімі партызанамі вызвалялі нашу зямлю ад фашысцкай навалы. Браты і сябры па зброі, яны бясконца родныя і любяць нам таму, што сталі побач з народам нашым у самыя цяжкія для яго часы. Нездарма ў народзе гавораць: «Сапраўдныя сябры пазнаюцца ў бядзе».

Мы пазналі іх у бядзе, якую прынесла нам вайна, і з таго часу мы разам, цяпер ужо ў радасці і шчасці.

Яны, нашы госці, ездзілі па тых мясцінах, дзе некалі ваявалі, дзе бачылі разбураныя фашыстамі вёскі і гарады, любаваліся цудоўнымі кварталамі, садамі і паркамі, бязмежнымі нівамі калгасаў беларускіх, захапляліся працай рук нашых. Сустрэкаліся госці з былымі таварышамі, і раз-пораз чуліся словы: «А памятаеш! А памятаеш!» Так, мы памятаем... Мы не забылі, як нараджалася наша дружба.

...Тады, два дзесяці год назад, яны ступілі на зямлю Беларусі не гасцямі. У шэрагах воражэй фашысцкай арміі пад ненавісным для нас сцягам яны прыйшлі салдатамі, якіх гітлераўцы кінулі супраць беларускіх партызан.

Фашысты разлічвалі заграбаць жар чужымі рукамі, чакалі, што перамогу над партызанамі здабудуць для іх славацкія салдаты. Няхай беларусы і славакі забіваюць адзін аднаго, няхай льецца славянская кроў, лягчэй будзе трымаць у ланцугах і тых, і тых! Гітлераўская прапаганда сеяла воражасць паміж намі, славянамі, нацкоўвала адзін народ на другі. Але праўда заўсёды мацней хлусні, і той, хто шукаў праўду, знаходзіў яе.

Нашы госці сёння ўспамінаюць, як іх таварыш Андрэй Сакса, перайшоўшы да партызан, сказаў:

— Нам немцы ўвесь час гаварылі, што партызаны — гэта дзікія, адсталыя людзі, бандыты. А што мы бачым на самай справе! Тут, у лесе, цвет савецкай моладзі. Тут, многа спецыялістаў з вышэйшай і сярэдняй адукацыяй: юрысты, урачы, настаўнікі, людзі іншых прафесій. Гэта партыёты сваёй вялікай Радзімы. Яны змагаюцца за сваё вызваленне ад фашысцкага рабства, яны змагаюцца за нас..

Ім гаварылі, што беларускі народ пакорлівы і рахманы, і толькі жменька «лясных бандытаў» бунтуе супраць «новага» фашысцкага парадку.

А што бачылі чэхі і славакі ў Беларусі! Вось што гаворыць былы партызан, а цяпер палкоўнік чэхаславацкай арміі Тэадор Пола, на грудзях якога красуюцца савецкія і чэхаславацкія ордэны і медалі:

— У Беларусі супраць акупантаў змагаўся ўвесь народ. Адны — у радах Савецкай Арміі, другія — у партызанах, а астатнія, як маглі, зрывалі мерапрыемствы акупантаў. Яны вялі разведку і прыносілі партызанам дакладныя звесткі, дапамагалі ў забеспячэнні, даглядалі раненых, пяклі хлеб, клалі...

(Заканчэнне на 7-й стар.)

ТАК сустрэліся яны праз дваццаць год, былыя народныя месціцы беларус Барыс Яўціхіеў і славак Васіль Мараховіч. Якімі словамі выказаць, якой меркай вымераць шчырасць і глыбіню іх брацкіх пачуццяў?

Традыцыі гэтай дружбы жыюць, іх працягвае і ўзбагачае новае пакаленне. Хвалюючай была сустрэча чэхаславацкіх партызан з піянерамі Барысаўшчыны.

СССР — КРАІНАМ АФРЫКІ І АЗІІ

Савецкі Саюз акажа Аб'яднанай Арабскай Рэспубліцы садзейнічанне ў будаўніцтве раду новых прамысловых прадпрыемстваў. Сярод іх — металургічны і станкабудаўнічы заводы, завод цяжкага машынабудавання. Кантракты на правядзенне гэтых работ толькі што заключаны ў Маскве.

Савецкі Саюз ажыццяўляе эканамічнае і тэхнічнае супрацоўніцтва больш чым з 20-ю краінамі Афрыкі і Азіі. Па савецкіх праектах і пры ўдзеле савецкіх спецыялістаў у гэтых дзяржавах узводзіцца каля 500 розных аб'ектаў — прамысловыя прадпрыемствы, навучальныя ўстановы, шпіталі, стадыёны.

Нямала прадпрыемстваў, па-

будаваных у краінах Афрыкі і Азіі пры дапамозе СССР, вядомыя ўсяму свету. Помнікам непарушнай дружбы савецкага і індыйскага народаў справядліва называюць Бхілайскі металургічны камбінат у Індыі. Гэта буйнейшае ў краіне прадпрыемства дае дзяржаве вялікія прыбыткі.

Уступленне ў строй буйнейшага аб'екта, які сімвалізуе савецка-арабскую дружбу, — вышыннай Асуанскай плаціны — не толькі на адну трэць расшырыць плошчу арашальных зямель, але і ў два разы павялічыць магутнасці наяўных у ААР электрастанцый. Велізарнае значэнне для развіцця нацыянальнай эканомікі Цэйлона мае будаўніцтва пры савецкай дапамозе сталепра-

катнага і шыннага заводаў.

Паспяхова развіваецца супрацоўніцтва з Рэспублікай Малі, дзе праводзяцца пошукі на нафту і аказваецца дапамога ў развіцці сельскай гаспадаркі. У Самалі савецкія спецыялісты і вучоныя дапамагаюць мясцоваму насельніцтву ствараць гаспадаркі па вырошчванню бавоўны, збожжавых і алейных культур. У Гане па савецкіх праектах будуюцца гідраэлектрастанцыя, у Судане ўзводзіцца буйныя элеватары,

завод па кансерваванню агародніны і фруктаў.

Свае адносіны з развіваючыміся краінамі Афрыкі і Азіі Савецкі Саюз будзе на прычыпах раўнапраўя і павялічанага суверэнітэту. Акрамя пасылкі спецыялістаў, матэрыялаў і абсталявання, СССР дае гэтым дзяржавам доўгатэрміновыя крэдыты на льготных умовах. Гэтыя крэдыты пагашаюцца пастаўкай у Савецкі Саюз тавараў традыцыйнага экспарту.

100000-ы

ТРАКТАР СЫЙШОУ З КАНВЕРА ХАРКАўСКАГА ЗАВОДА. ГЭТА МАШЫНА «Т-74», ЯКОЙ АДКРЫЛІ РАХУНАК ДРУГОЙ СОТНІ ТЫСЯЧ ГУСЕНІЧНЫХ ХУТКАХОДАЎ, ХАРКАЎЧАНЕ ПЕРШЫМІ У КРАІНЕ АСВОІЛІ ВЫПУСК СКОРАСНЫХ І МОЦНЫХ МАШЫН, ЯКІЯ НА 21 КОНСКУЮ СІЛУ МАГУТНЕЙ ІХ ПАПЯРЭДНІКА «ДТ-54».

Дзяўчаты ў касках! Па прафесіі яны цеплаізалаіроўшчыцы. Працуюць на мантажы новага котлаагрэгата Мінскай ЦЭЦ-3. Новае энергетычнае збудаванне з'яўляецца буйнейшым у рэспубліцы. Камсамолкі паспяхова выканалі комплекс цеплаізалаіроўшчых работ, што забяспечыла пуск агрэгата ў намечаны тэрмін.
НА ЗДЫМКУ (злева направа) — Раіса СЯРГЕЙЧЫК, Вера УНУЧАК, Люда ДЗЯМЕНЦЬЕВА, Раіса БЯЗМЕН і Кацярына МАСЛАВА пасля змены.

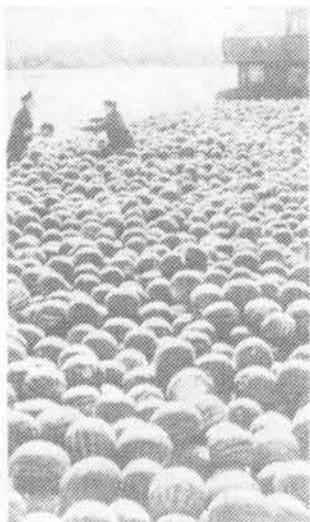
Фота І. Змітровіча.

СОНЕЧНАЙ ІНДАНЕЗІІ

З кожным годам расшыраюцца эканамічныя сувязі Беларусі і Рэспублікі Інданезіі. Больш як трыццаць прамысловых прадпрыемстваў Беларускага эканамічнага раёна выконваюць заказы Інданезіі. Яны пастаўляюць у гэту дружэлюбную краіну рознае абсталяванне, машыны, станкі і прыборы.

Прадпрыемствы саўнаргаса паспяхова

выконваюць заказы Інданезіі. Станкабудавнікі Віцебска, Гомеля, Маладзечна да тэрмінова вырабілі і адгрузілі ў гэту краіну шмат плоскашліфавальных, папярочна-стругальных, заточных і свідравальных станкоў. Бабруйскі машынабудавнічы завод імя Леніна раней намечаных тэрмінаў адправіў вялікую партыю грунтавых помпаў.

На здымку: самаходнае грузавое судна, якое вязе гамяльчанам больш 300 тон кавуноў з калгаса «Рэвалюцыя» Херсонскай вобласці.

Фота Ч. Мезіна.

Злачынствы канцэрна «І. Г. Фарбен»

Прадстаўнікі камітэта барацьбытоў антыфашыскага руху Супраціўлення (ГДР) Бруна Баум і Карл Ліль перадалі органам пракуратуры у Франкфурце-на-Майне (ФРГ) новыя дакументы аб супрацоўніцтве канцэрна «І. Г. Фарбен» з кіраўніцтвам СС пры ажыццяўленні жаклівых злачынстваў у лагеры смерці Асвенцім, паведамляе агенства АДН.

Сярод гэтых дакументаў — пратаколы і справаздачы аб нарадах прадстаўнікоў канцэрна «І. Г. Фарбен» і СС аб будаўніцтве побач з Асвенцімам завода «Бунаверке», які належаў канцэрну, а таксама канцлагера Мановіц — філіяла асвенцімскага лагера смерці. У гэтым канцлагеры, таксама як і на заводзе, дзе ў нечалавечых умовах працавалі вязні Асвенціма, па віне канцэрна загінулі многія тысячы зняволеных.

Бруна Баум, які сам быў вязнем Асвенціма, заявіў: «Спраўдным віноўнікам забойстваў у Асвенціме з'яўляецца «І. Г. Фарбен». На пытанне аднаго з журналістаў, ці не насуць віну за злачынствы ў Асвенціме таксама і іншыя германскія канцэрны, Б. Баум адказаў, што фірма «Сіменс», напрыклад, пастаўляла матэрыялы для будаўніцтва крэматорыяў у гэтым лагеры смерці.

Па-брацку

У Гаване падпісан кантракт паміж Савецкім Саюзам і Кубай аб пастаўцы на Кубу да пачатку ўборкі цукровага трыснягу 500 камбайнаў для ўборкі і пагрузкі цукровага трыснягу, 3000 кантэйнераў для транспарціроўкі, 300 селялак цукровага трыснягу і іншых сельскагаспадарчых машын.

Намеснік нацыянальнага інстытута аграрнай рэформы Энрыке Кабрэ, які выступіў пры падпісанні кантракта, падкрэсліў яго велізарнае значэнне.

Пасяджэнне камісіі СЭУ

З 22 па 29 верасня ў Варне праходзіла пасяджэнне пастаяннай камісіі Савета Эканамічнай Узаемадапамогі па геалогіі, паведамляе агенства БТА.

У пасяджэнні камісіі прымалі ўдзел дэлегацыі Балгарыі, ГДР, Манголіі, Польшчы, Румыніі, СССР, Венгрыі і Чэхаславакіі. На пасяджэнні прысутнічалі таксама наглядальнікі з КНР. Камісія абмеркавала задачы, пастаўленыя рашэннем XIII пасяджэння выканаўчага камітэта СЭУ, намеціла мерапрыемствы па іх выкананню, разгледзела асноўныя напрамкі каардынавання навуковых і тэхнічных даследаванняў у галіне геалогіі, распрацавала план работ па стандартызацыі і зацвердзіла план работ на 1965 год.

У народнай Польшчы хуткае развіццё атрымала суднабудавнічая прамысловасць. За дваццаць год на верфях Гдыні, Гданьска, Шчэціна пабудавана 690 суднаў агульнай грузападымальнасцю 2,1 мільёна тон. У гэтым годзе будзе пабудавана 49 караблёў.
НА ЗДЫМКУ: на верфях Гданьска. Будаўніцтва плавучай рыбалоўнай базы для Саўецкага Саюза.

ПРЫГАВОР НАЦЫСЦКАМУ КАТУ

У зямельным судзе ў Мюнхене, дзе каля двух з палавінай месяца працягваўся працэс былога эсэайскага генерала і ад'ютанта Гімлера Карла Вольфа, вынесен прыгавор. Нацысцкі злачынца прыгавораны да 15 гадоў катаргі.

Вольф, які пасля вайны амаль 18 год беспыкарана пражываў на тэрыторыі Заходняй Германіі, быў арыштаваны ўладамі ФРГ у студзені 1962 года. Яму было прад'яўлена абвінавачванне ва ўдзеле ў масавых забойствах «па меншай меры» 300 000 чалавек, якія былі кінуты ў газавыя камеры «лагаў смерці».

Выступленні дзесяткаў сведак, а таксама за-

Пасля двухдзённага знаходжання з сяброўскім візітам з Масквы выехаў прэзідэнт і прэм'ер-міністр Рэспублікі Інданезіі доктар Сукарна.

Са зборачнага канвеера Бабруйскага завода сельскагаспадарчага машынабудавання сыйшоў трыццацітысячны ўніверсальны прычэп, трохтоннай грузападымальнасці. Ён абсталяван механізмамі для раскідвання мінеральных і арганічных угнаенняў на палях.

У індустрыяльным спадарожніку сталіцы Туркменіі горадзе Безмеіне пушчана шостая, самая буйная ў рэспубліцы турбіна на мясцовай ДРЭС, самай вялікай у Туркменіі. З уводам у строй гэтай турбіны цалкам задавальняюцца патрэбы ў электраэнергіі прамысловасці і быту Ашхабада і навакольных сельскагаспадарчых раёнаў.

«Буслік» — такую назву атрымала новая тканіна, выпуск якой асвоен на Мінскім тонкасуконным камбінаце. Варсістая, рыхлай структуры, вясёлыя і ў той жа час не маркіх колераў, яна будзе добра глядзецца ў паліто для дзяўчынак. Многім жанчынам, бяспрэчна, спадабаецца створаная для іх калектывам дэсінтараў прадпрыемства тканіна «асенняя». З яе можна пашыць дэмісезоннае паліто і касцюмы. Не забыты і мужчыны. Для іх прадпрыемства прапануе новую палітовую паўшарсцяную тканіну аблегчанай вагі «палессе». Яна таксама з ворсавай паверхняй.

Два дні ў Барысаве знаходзілася група работнікаў культуры Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі. Мэта іх прыезду — азнаямленне з пастаўнай культурна-масвай работай ў горадзе. Госці пабывалі ў гарадскім доме культуры, гутарылі з кіраўнікамі гурткаў мастацкай самадзейнасці. Яны наведлі музычную школу, краязнаўчы музей, пазнаеміліся з выдатнымі мясцінамі Барысаве.

За некалькі кіламетраў ад горада, дзе Сож агінае Чонкі, адкрыўся дом адпачынку калектыву дрэваапрацоўчага камбіната. Сюды па бясплатных пуцёўках прыехалі 65 рабочых прадпрыемства. Такія ж дамы адпачынку адкрыты для рабочых і служачых вагонарамонтнага завода, панчошна-трыкатажнай фабрыкі, для работнікаў гандлю і мясцовай прамысловасці.

Навучэнцы старэйшага ў рэспубліцы Віцебскага музычнага вучылішча справілі наваселле. Па Саўецкай вуліцы на берэзе Заходняй Дзвіны яны атрымалі выдатны новы будынак. У ім ёсць 34 класныя пакоі і канцэртная зала на 500 месц.

На Астраханскую ікорна-балычную фірму дастаўлена бялуга вагой у 520 кілаграмаў. Пры раздзелцы яе дасталі 80 кілаграмаў чорнай ікры. Рыбу-гігант вылавіла рыбаўпецкае звяно Анатоля Ладанава.

чытанья на працэсе дакументы даказалі, што Вольф быў адным з бліжэйшых спадручных Гімлера.

Улічваючы цяжар злачынстваў, зробленых Вольфам, прадстаўнік абвінавачвання патрабаваў ад заходнегерманскага суда прыгаварыць яго да катаргі на ўсё жыццё. Ён падкрэсліў, што Вольф, дзейнічаючы ў «галійным штабе знішчэння», створаным нацыстамі, нясе прамую адказнасць за злачынствы, зробленыя ім.

Аднак заходнегерманскі суд адхіліў гэты патрабаванне прадстаўніка абвінавачвання і вынес нацысцкаму кату большы мяккі прыгавор.

МАЛЬТА НЕЗАЛЕЖНАЯ

У залітай агні ілюмінацыі і праменнямі пражэктараў Лавалеце пры велізарнай колькасці народа на мачце узвіўся чырвона-белы сцяг Мальты. Гэта цырымонія абвясціла аб нараджэнні новай незалежнай дзяржавы, якая на працягу 150 гадоў з'яўлялася калоніяй Англіі і якая пакуль яшчэ працягвае заставацца яе важнай ваеннай базай у Міжземным моры.

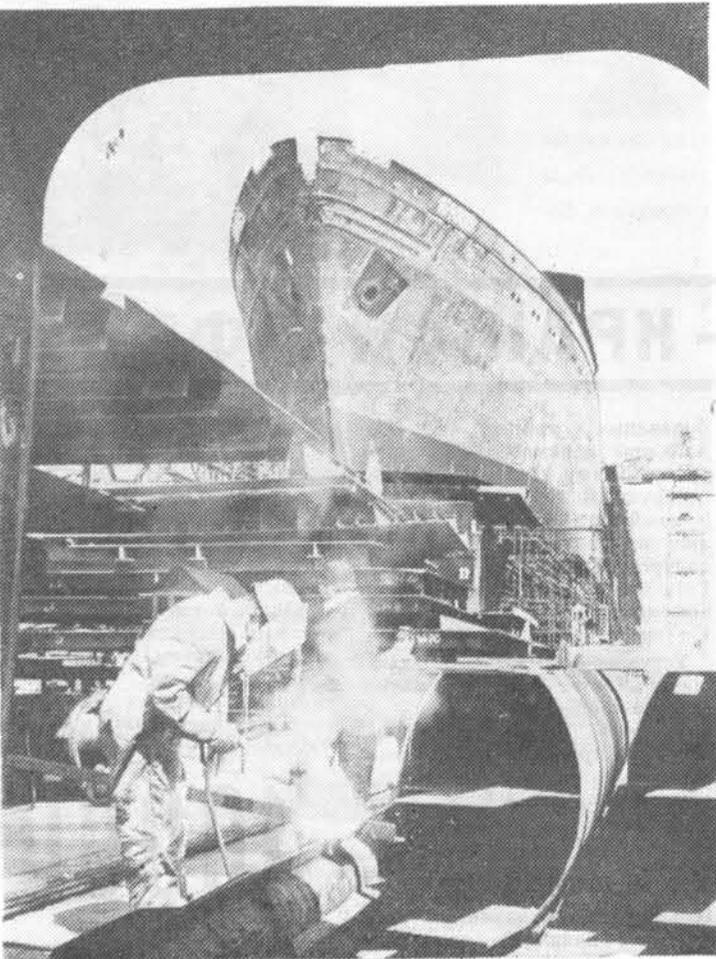
ТАК ПАСТУПАЮЦЬ САВЕЦКІЯ УРАЧЫ

МАГАДЗІША. Малады хірург са Свядлоўска Б. Перцель пераліў у час аперацыі сваю кроў самаліюцу, які знаходзіўся ў цяжкім стане. Аб гэтым паведаміў дырэктар самалійскага шпітала Абдурахман Шэк Нірэні. «Савецкія людзі — нашы сапраўдныя сябры», — сказаў А. Нірэні.

На поўдні Самалі пабудаваны Савецкім Саюзам шпіталь, у якім працуюць пяць савецкіх урачоў. Яны заваявалі любоў і павагу мясцовых жыхароў.

«ПОМНІК ХЛУСНІ»

«Гіганцкі помнік хлусні», «Насмешка з уласнага народа» — так кваліфікуюць уругвайскія газеты «Эпока» і «Папулар» апублікаваны ў ЗША даклад камісіі Уорэна аб раследаванні акалічнасцей забойства прэзідэнта Кенедзі. Газеты ўказваюць, што «аб'ёмістал, але пуста» праца камісіі не робіць гонару Злучаным Штатам. Яна даказала, што ў ЗША, у краіне маналіі, пануюць злачынствы, дзе могуць забіць нават прэзідэнта, асабліва калі ён шукае ўзаема-разумення і суіснавання.

БАЕЦ-ЛЕНИНЕЦ

Есць у Мядзельскім раёне Мінскай вобласці вёска Курганы. Тут у 1897 годзе ў беднай сялянскай сям'і Шаранговічаў нарадзіўся сын.

Дзяцінства адвінела хутка. Васілю было толькі адзінаццаць, а яго ўжо лічылі дарослым, кармільцам. З надзеяй, што можа сын прынясе хоць нейкі дастатак сям'і, праводзілі яго з роднага дома маці і бацька ў горад, на заробкі. У Маладзечна ён атрымаў месца на будаўніцтве пры чыгуначным вузле. Спачатку чорнабочы, затым слесар, а праз некаторы час — машыніст паравоза.

Юны Шаранговіч шмат чытаў, да многага даходзіў сам, сваім розумам.

Ён з захапленнем сустрэкае Кастрычніцкую рэвалюцыю, прымае ўдзел у сходах, дэманстрацыях, сустрэкаецца з салдатамі, слухае выступленні бальшавікоў, упэўнена чуе вялікае імя — Ленін.

У хуткім часе Васіль Шаранговіч уступае ў рады бальшавікоў. Ён выбіраецца сакратаром Маладзечанскага павятовага камітэта партыі бальшавікоў.

Але неўзабаве зноў над Беларуссю згусціліся хмары. Маладзечна, як і большая частка Беларусі, трапіла пад нямецкую акупацыю. Зноў работа ў падполлі, зноў выпуск лістовак, рызыка на кожным кроку. Акупанты высачылі і арыштавалі Шаранговіча. Праз тры месяцы ён бяжыць з турмы і

прабіраецца ў Савецкую Расію, дзе ўступае ў Чырвоную Армію.

Фронт, раненне, шпіталь. Пасля выздараўлення былы чырвонаарміец трапіў на работу ў асобы аддзел рэвалюцыйна-вэта Заходняга фронту. І калі

ў другой палавіне 1919 года паўстала пытанне аб стварэнні ў Беларусі, у тыле ворага, з разрозненых атрадаў народных месціцаў магутнай, арганізаванай партызанскай арміі, выбар выпаў на Шаранговіча. Ён без ваганняў даў сваю згоду. Зімой 1919 года з дакументамі на імя Лютовіча Васіля Фаміч перайшоў праз лінію фронту. Дабраўся да Мінска і знайшоў прытулак у адной з навакольных вёсак. Яму ўдалося ўстанавіць сувязі з многімі партызанскімі атрадамі. Але за кожным крокам бальшавіка пільна сачыла здрадніцкае вока. Легіянеры схапілі яго і прыгаварылі да расстрэлу. Выратавала імя імае наступленне Чырвонай Арміі. У ноч, калі пад націскам Чырвонай Арміі белапалыкі пакідалі

Мінск, Шаранговіча пад канвоем эвакуіравалі ў пазнанскую турму і пасадзілі ў камеру смяротнікаў. Але смяротны прыгавор быў заменены дваццацю гадамі турмы.

Пацягнуліся накутлівыя месяцы няволі. Але яго не забілі, пра яго помнілі на радзіме. І ў 1921 годзе прышло вызваленне. Шаранговіч быў абмежаваны Савецкім урадам і вярнуўся ў Беларусь. Неўзабаве быў назначаны намеснікам наркома юстыцыі БССР.

У 1926 годзе партыя пасылае Васіля Фаміча ў Сібір на пасадку старшын Сібірскага крайнога савета прафсаюзаў. Праз тры гады яго выбіраюць сакратаром Іркуцкага акругома ВКП(б), а на IV Сібірскай краёвай канферэнцыі — членам Сібірскага крайкома ВКП(б).

Таленавіты арганізатар, бязмежна адданы справе Леніна, Васіль Фаміч становіцца вядомым у Савецкай краіне палітычным дзеячом. У 1930 годзе Шаранговіч вяртаецца ў Беларусь. Яго выбіраюць членам бюро ЦК КП(б)Б і другім сакратаром Цэнтральнага Камітэта. На гэтай адказнай пасадзе Шаранговіч працуе да пачатку 1934 года.

Партыя рыхтавалася да XVII з'езду ВКП(б). Сярод пасланцаў ад партыйнай арганізацыі Беларусі ехаў у Маскву на з'езд і В. Ф. Шаранговіч. Сын беларускага народа выбіраецца ў склад камісіі партыйнага кантролю.

У Шаранговіча накіпіўся велізарны вопыт кіраўніка, арганізатара буйнога маштабу, вопыт, які расшыраў яго круггляд, вопыт, узбагацаны работай у розных эканамічных і складаных нацыянальных умовах: у Беларусі, у Сібіры, Казахстане, на Украіне. Таму зусім натуральна, што ў 1937 годзе Шаранговіч быў абраны першым сакратаром ЦК КП(б)Б.

Становішча ў Беларусі было тады вельмі складанае. Пад непасрэдным кіраўніцтвам Мазыкоў разгарнуліся неабгрунтаваныя рэпрэсіі супраць партыйных кадраў. У выніку правакацыйнага даносу Шаранговіч быў арыштаваны.

В. Ф. Шаранговіч трагічна загінуў у расквіце сіл. Але імя яго не забыта беларускім народам, партыяй, верным сынам якіх ён быў на працягу ўсяго свайго жыцця.

А. КРЫНЦКІ.

Сёння в номере

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Своим радушием и гостеприимством славится столица Советской Белоруссии. Но на этот раз встреча была особенно сердечной: минчане принимали своих братьев по оружию — группу бывших белорусских партизан, граждан Чехословакии. Двадцать лет тому назад они ступили на белорусскую землю не гостями, а солдатами словацкой дивизии, брошенной гитлеровцами против партизан. Но братья-славяне повернули свое оружие против общего врага — фашизма и вступили в ряды народных мстителей. О братстве белорусского и чехословацкого народов, рожденном в боях, скрепленном кровью их лучших сыновей, о братстве, которое не стареет с годами, рассказывает А. Мажейка в статье «ТАК НА РАДЖАЛАСЯ БРАЦТВА» (стр. 1—7).

О верном сыне белорусского народа Василии Фомиче Шеренговиче рассказывается в статье «БАЕЦ-ЛЕНИНЕЦ» (стр. 3). Выходец из бедной крестьянской семьи, В. Ф. Шеренгович прошел суровую школу борьбы за Советскую власть. Партийная работа, фронт, закаляли волю смелого белорусского парня. В 1921 году он был приговорен польской дивизией к 20 годам тюрьмы. Василий Фомич был опытным руководителем и талантливым организатором, работал в Белоруссии, Сибири, Казахстане, на Украине — всюду, куда посылала его партия. В 1937 году он был избран первым секретарем ЦК КП(б)Б. По провокационному доносу Шеренгович был арестован и трагически погиб. Но его имя не забыто белорусским народом.

«ЗНАЁМЦЕСЯ, ГЭТА РАДЗІМА ВАШЫХ БАЦЬКОЎ» — с такими словами обращается редакция к детям наших земляков. Прекрасна Белоруссия, ею могут гордиться соотечественники за рубежом, особенно теперь, когда она стала свободной, счастливой, богатой. А знают ли дети наших соотечественников землю своих отцов и дедов, знакомы ли с ее славным прошлым и замечательным настоящим? Материалы, которые напечатаны на 4—5 стр., — начало большого разговора об истории и сегодняшнем дне нашего края.

Этим летом Белоруссию посетило много наших соотечественников из разных стран. О их впечатлениях рассказывают материалы, помещенные на стр. 6—7.

Мария Кульчинская из Канады три месяца гостила у родных на Кобринщине в деревнях Осы, Борисовка, Дивин, Клетки. Она была восхищена переменами в родных местах. Поразило Кульчинскую, что в колхозе, где живет ее семья, четыре школы. («Я БАЧЫЛА ІНШЫ СВЕТ»). С группой американских туристов в Минске побывали Николай и Лукерья Супурнук, они посетили также Ленинград, Волгоград, Сочи и другие города. Большое впечатление произвели на них рассказы минчан, ленинградцев и волгоградцев о том, как по-варварски были разрушены эти города и сколько сил пришлось потратить людям на их восстановление («МАРА ЗБЫЛАСЯ»). Юзефа Ивановна и Антон Трофимович Коляда приехали в Белоруссию из Соединенных Штатов. Юзефа Ивановна рассказывает о том, как хорошо встречали их в деревне Спорное. Тепло принимали гостей и на родине Антона Трофимовича в деревне Понемонье. («У КОЖНЫМ ДОМЕ АДВЕДАЛІ ХЛЕБ-СОЛЬ»).

В белорусском небе сражался и погиб Жак Гастон, летчик из эскадрильи «Нормандия—Неман». («У НЕБЕ НАД БЯРЭЗІНАЙ», 8 стр.). 24-летний француз отдал свою жизнь за свободу и независимость советской и французской земли. 11 боевых вылетов совершил Жак. Его последний бой с фашистами произошел в районе поселка Бобр под Минском. Местные жители видели падающий самолет, но пилот из него не выпрыгнул... «Нам во Франции приятно сознавать», — писал генеральный секретарь ассоциации летчиков-ветеранов «Нормандия—Неман» И. Эйхенбаум, — что советские люди помнят доброе имя Гастона, говорят о нем теплые слова. А такие слова, если они идут от сердца, являются лучшим памятником тем, кто честно жил и честно умер».

Прыміце пажаданні працвітання і міру

Вярнуўшыся ў Бельгію пасля цудоўнай паездкі ў Беларусь, я перш за ўсё кажу падзякаваць вам за ўвагу, якой вы акружылі маю жонку і мяне ў час зіміту ў рэдакцыю вашай газеты. Я назаўсёды захаваю прыемныя ўспаміны аб гэтым.

Маё першае падарожжа ў Савецкі Саюз мела мэту знаёмства са сваякамі жонкі. І я прышоў ім самую шчырую падзяку за цёплы прыём. Я меў таксама магчымасць убачыць вялікія змены як у прамысловасці, так і ў будаўніцтве, ажыццэўленым у вашай рэспубліцы за апошнія гады. Цудоўны Мінск — таму доказ.

Але самае вялікае ўражанне на мяне зрабіла пацуцце дружбы і міру ва ўсіх людзей, з якімі я меў шчасце сустрэцца. Я жадаю Савецкаму Саюзу і яго народу працвітання і міру і спадзяюся на працягу бліжэйшых двух год зноў убачыць усіх тых людзей, якія ў час майго кароткага знаходжання ў Беларусі сталі маімі сапраўдымі сябрамі.

Марсель ФРАНЬЕ.

Бельгія.

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ:

У Бярозаўскім аддзяленні «Белсельгастэхнікі» знаходзілася на практыцы група індыйскіх інжынераў, якія займаліся ў Беларускім інстытуце механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі. Напярэдадні ад'езду з Бярозы індыйскія спецыялісты пабывалі ў гасцях у вучняў Першамайскай сярэдняй школы, пазнаёміліся з іх вучобай, жыццём. У час сустрэчы дырэктар школы В. В. Савельеў гаварыў аб вялікай павазе савецкіх людзей да міралюбівага індыйскага народа. Інжынер Сінгх расказаў, што ў Індыі з кожным годам павялічваецца інтарэс да Савецкага Саюза, што індыйскі народ з пачуццём вялікай удзячнасці ўспамінае візіт М. С. Хрушчова ў іх краіну. У канцы сустрэчы адбыўся імпрэвізаваны канцэрт.

Е. СЯЛЕНЯ.

У сельмагу Ліпнішкага сельпо працуе пункт пракату. Калгаснікі маюць магчымасць за нязначную плату ўзяць швейную машыну, веласіпед, пыласос, набор сталовай пасуды, фотаапарат і іншыя рэчы.

А. ВАДАРАЦКАЯ.

Піяніна «Беларусь», якія вырабляюцца на Барысаўскай фабрыцы музычных інструментаў, карыстаюцца вялікім попытам у нашай краіне. Аматы музыкі высока ацэньваюць якасці гэтага інструмента. Цяпер фабрыка выпускае больш тысяч пяніна ў год.

НА ЗДЫМКУ: механік-рэгуліроўшчык інструментаў В. Мазынікі.

П. ЗАХАРЭНКА.

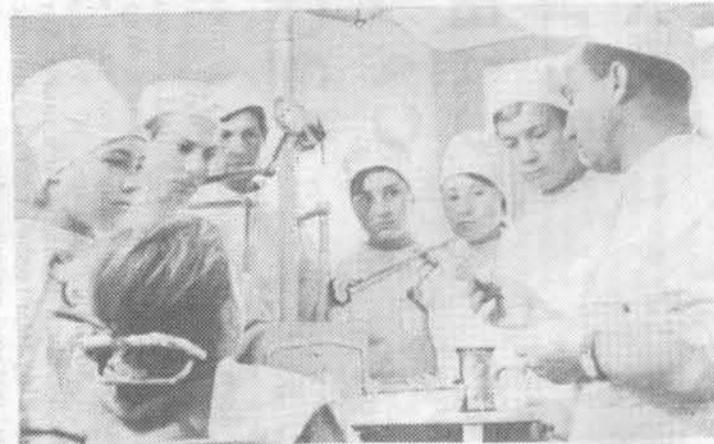
З кожным годам мяняе сваё аблічча Маладзечна. Аб тым, якія вялікія змены адбыліся ў горадзе, яскрава сведчыць наступнае: тут працуе сем сярэдніх школ, школа-інтэрнат, тры сярэднія школы рабочай моладзі. Па вуліцы Кірава ўзводзіцца будынак васьмігадовай спецыяльнай школы для тых, хто мае дрэнны зрок.

У чэрвені гэтага года споў-

нілася пятнаццаць год з дня адкрыцця Маладзечанскай дзіцячай музычнай школы. Есць тут і музычнае вучылішча.

Па Савецкай вуліцы ўзведзен чатырохпавярховы будынак кааператыўнага тэхнікума. Гордасцю Маладзечна з'яўляецца і політэхнічны тэхнікум.

Я. ГУРЫНОВІЧ.

Нядаўна ў Мінску пачала працаваць лінч адна стаматалагічная паліклініка. Яе кабінеты абсталяваны сучаснай медыцынскай апаратурай.

НА ЗДЫМКУ: галоўны ўрач паліклінікі М. МАТУСЕВІЧ. (справа) вядзе практычныя заняткі з навучэнцамі Мінскага медыцынскага вучылішча № 3.

Фота І. Змітровіча.

НАШ НЕЗАБВЕННЫЙ ДРУГ

Уважаемые сотрудники «Голосу Радзімы!» Вы просите, чтобы мы написали более подробно о нашем незабвенном друге, герое Советского Союза и Франции Василии Порике, за могилой которого мы ухаживаем вот уже двадцать лет. Охотно исполняем вашу просьбу, так как светлую память о нем мы сохранили навечно в наших сердцах.

Дело было так. Когда мы узнали, что в построенные недалеко от нас бараки привезли советских военнопленных, мы сразу же решили связаться с ними. Я сел на велосипед и поехал к лагерю, а чтобы не привлекать внимания охраны, захватил с собой мешок и серп — как будто мне нужно накосить травы для кроликов. За этим делом мне удалось начать разговоры с советскими ребятами. Они сообщили мне, что некоторым из них разрешают выходить из лагеря по воскресным

дням. Я тут же дал свой адрес и пригласил к себе в гости.

И вот каждую неделю к нам стали приходить дорогие гости — семь советских военнопленных. Мы кормили их, давали с собой все, что могли, из еды и одежды. Однажды они сказали, что к нам хочет прийти еще один очень хороший парень. «Приводите, кого хотите», — ответили мы, — не нужно спрашивать никакого разрешения».

В следующий раз вместе с нашими старыми друзьями пришел еще один пленный — коренастый, широкоплечий, с ясными глазами. Это был Василий Порик. Он сразу же стал называть нас «дядя Володя» и «тетя Стася». С ним было очень интересно разговаривать на любые темы, но особенно часто говорили мы, конечно, о событиях на восточном фронте. «Как вы думаете, чем кончится война?» — спросил меня однажды Василий Порик. Я ответил, что никогда не сомневался в

нашей победе над фашистами. Он крепко пожал мне руку. С той памятного разговора он стал особенно сердечным и искренним.

Василий много рассказывал нам об Украине, где жили его родители — колхозники, о пре-

красной жизни на родине, о своих планах и мечтах. Он говорил, что Советский Союз — самая лучшая страна, ибо только там все люди действительно свободны и равны. Порик звал нас после войны приехать в Советский Союз и своими глазами увидеть успехи и достижения советского народа. Я сказал ему:

— Дорогой Василий, я очень давно живу за границей, и никого из родных у меня не осталось.

— Так приезжайте ко мне, — ответил он. — Я приму вас, как самых дорогих гостей.

Но судьба распорядилась по-своему, и Порик не суждено было дожидаться победы.

Зная о связях Порика с французским Сопротивлением, я не раз просил его рассчитывать на меня в любом, самом трудном случае. Но он отвечал, что наша скромная помощь тоже очень ценна и что ничего другого от нас не требуется. Так до конца войны мы и продолжали снабжать наших советских друзей всем, что только могли достать.

А времена были очень трудные. Работая на фабрике, я получал 400 граммов хлеба и 3 грамма жира, а другие получали еще меньше. Все свои сбережения мы оставили на черном рынке, где покупали продукты питания, которые передавали затем пленным. Какая это была для нас радость — хоть чем-то быть полезными в борьбе с ненавистным врагом.

Окончилась война. Многие наши друзья — Александр Яковлевич Тихенко, Николай Семенович Вильчинский, Василий Ахметьевич Бойко и другие — вернулись на родину. Если они вспоминают о нас иногда добрым словом, о лучшей награде мы не мечтаем.

Примите нашу сердечную благодарность, дорогие сотрудники газеты, за все, чем вы радуете нас, живущих за рубежом.

С уважением
Владимир и Станислава
ЛИХОТА.
Франция.

Станислава Игнатьевна Лихота у могилы Василия Порика.

Маё найбольшае жаданне

Дарагія супрацоўнікі рэдакцыі!

Я пішу вам, каб падзякаваць за цудоўнае падарожжа, якое я зрабіла ў СССР. Я атрымала ад яго вельмі многа ўражанчых і была шчаслівая, што магла блізка пазнаёміцца з савецкімі людзьмі. Бясконца ўдзячна вам за прыемныя і не-

забытыя канікулы. Мама і тата таксама шчыра дзякуюць за вашы клопаты. Зараз я маю толькі адно жаданне: яшчэ раз пабачыць СССР.

З самымі найлепшымі пажаданнямі

Каці ЛАСЦЬЕ.
Францыя.

ШЧАСЦЕ НЕ Ё КАМФАРТАБЕЛЬНАЙ КВАТЭРЫ

Есць яшчэ на Захадзе такія людзі, якія ўпарта адмаўляюць вялікія дасягненні ў навукі, культуры і сельскай гаспадарцы Савецкага Саюза. Яны да гэтага часу ўяўляюць нашу краіну такой, якой яна была да 1917 года.

Нядаўна я сустрэўся з адной старой знамай. З ёю і яе мужам я калісьці працаваў на фабрыцы. Пасля ўзаемных прывітанняў я спытаў, як у іх справы, які яна з мужам правяла летні водпуск.

— Вельмі добра! — адказала жанчына. — Мы толькі вярніліся з ФРГ. Былі ў Заходнім

Берліне ў зяця і дачкі. У зяця камфартэбельная кватэра з некалькіх пакояў. Ён афіцэр французскага акупацыйнага корпуса. А які чысты, прыгожы і багаты Берлін! Якія ветлівыя немцы. Не тое, што нашы...

Я не вытрымаў і перапыніў яе:

— Прабачце, няўжо вы забылі «ветлівасць» і «культуру» тых немцаў, якія залілі крывёю ўсю Еўропу, якія забілі мільёны нявінных людзей? Што датычыцца савецкіх людзей, іх выхавання і культуры, дык я прапаную вам некалькі кніж, прачытайшы якія, спадзяюся, вы зменіце свае погляды. І ка-

лі ў вас засталася хоць іскра любові да Радзімы, да народа, да тых мясцін, дзе прайшлі вашы маладыя гады, берлінская камфартэбельная кватэра не зацімніць вам праўды.

— Мая знаёмая збянтэжылася: — Я не хацела абразіць вашы патрыятычныя пачуцці. Я таксама люблю свой край і ніколі яго не забуду. Кнігі, якія вы прапануеце, я вазьму. Мы з мужам яшчэ не чыталі савецкіх кніж.

Такія сустрэчы і размовы мне даводзіцца мець даволі часта.

З прывітаннем
І. С.
Францыя.

ВЫЙШЛІ Ё ВЫДАВЕЦТВЕ «БЕЛАРУСЬ»

Анатоль Астрэйка. СЛУЦКІ ПОЯС. Зборнік вершаў напісаны пазтам у суровыя дні барацьбы беларускага народа супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Алесь Бажко. ПОЗНЯЕ ВОРЫВА. Аповесць прысвечана барацьбе сялян заходніх абласцей Беларусі з буржуазнымі нацыяналістычнымі элементамі ў першыя пасляваенныя гады. Падзеі адбываюцца на Гро-

дзеншчыне і ў Польскай Народнай Рэспубліцы.

Алена Васілевіч. Я З ВАМІ. Лейтматыў зборніка — нянавіць да вайны. Гэтым пачуццём прадывяжаны апавяданні «Ты пайшоў насустрач вайне», «Карспадэнтка», «Калі старшыніха прыехала» і інш.

Анатоль Вялюгін. АДРАС ЛЮБВІ. У зборніку змешчаны лепшыя вершы паэта. Ён мае раздзелы — «Лісты з верасня»,

«Лісты з пад яравых зарніц», «Лісты з грымотнай цішыні» і інш.

Уладзімір Карпаў. НЯМІГІ КРЫВАВЫЯ БЕРАГІ. Змрочныя дні акупацыі ў Мінску, гераічная барацьба падпольшчыкаў за свабоду свайго народа, баявыя подзвігі народных месцідаў-партызанаў, барацьба вязняў у мінскім гета — такі змест рамана.

ХРОНІКА • ХРОНІКА • ХРОНІКА • ХРОНІКА • ХРОНІКА

З велізарным поспехам прайшоў у Монарэлі канцэрт Святаслава Рыхтэра, якім пачаліся выступленні вядомага савецкага піаніста ў Канадзе. Яго прыезд аднадушна расцэньваецца крытыкамі і публікай як буйная падзея ў музычным жыцці краіны.

У выставачнай зале Пінскага краязнаўчага музея экспанавалася выстаўка савецкага эстампу. На выстаўцы было прадстаўлена шэсцьдзясят работ майстроў графікі Масквы, Ленінграда, Алма-Аты, Ерэвана і іншых гарадоў Савецкага Саюза.

Два разы на тыдзень гасцінна расчыняе дзверы музычная студыя, якая адкрылася ў вёсцы Лаздуны. Тут займаюцца дзеці калгаснікаў сельгасарцелі «Перамога». Музычная школа працуе таксама ў Юрацішках. Яе наведваюць больш як 20 дзяцей рабочых мясцовых прадпрыемстваў і калгаснікаў сельгасарцелі імя Заслонава.

Віцебскі дом народнай творчасці правёў трохдзённы семінар кампазітараў вобласці. На ім разгледжаны 42 новыя творы кампазітараў Віцебска, Полацка, Лепеля і іншых гарадоў.

Тры лепшыя самадзейныя калектывы Магілёўшчыны — народны хор дзярак Варатынскага сельскага клуба Бабруйскага раёна, ансамбль Касцюковіцкага раённага до-

ма культуры і народны ансамбль танца Магілёўскага завода штучнага валакна — пабывалі ў Маскве. Самадзейныя артысты паказвалі сваё майстэрства перад наведвальнікамі Выстаўкі дасягненняў народнай гаспадаркі СССР, перад масквічамі ў Парку культуры і адпачынку імя Горкага, у Цэнтральным парку Савецкай Арміі імя М. В. Фрунзе і іншых мясцінах.

Незабытае ўражанне на магілёўчан зрабіла наведанне Зорнага гарадка. Там яны выступілі перад касманаўтамі. Пакарыцелі космасу вельмі цёпла сустрэлі гасцей і висока ацанілі іх майстэрства. Усім удзельнікам канцэрта ўручаны ганаровыя граматы за подпісам Паўла Папавіча. Самадзейныя артысты з Магілёўшчыны дамовіліся з касманаўтамі аб перапісцы.

1 кастрычніка ў Мінскім цырку адкрыўся сёмы зімовы сезон. Праграма разнастайная і цікавая. Але асабліваю ўвагу прывабляе атракцыён «Мядзведжы цырк» — адна з найвышэйшых дасягненняў дрэсіроўкі, своеасаблівы атракцыён, адзіны ў свеце па сцэнарнай пабудове і манеры выканання. «Людзі-мядзведзі» — так называюць яго за рубяжом. Пасля гастроляў В. Філатава на манежы пачне выступаць з абноўленай праграмай калектыв Беларускага цырка, які з вялікім поспехам гастраліруе ў Рас-тове-на-Доне.

ДРУГОЕ СПАТКАННЕ

Сёлета я зноў наведваю сваю родную Беларусь. Кожны прыезд на Радзіму — гэта падарожжа ў краіну шчаслівых людзей.

У Беразіно, маім родным горадзе, я быў у 1960 годзе. Чатыры гады, якія прайшлі з той пары, — невялікі тэрмін, але змянілася тут многае. Беразіно намаладзела. На вуліцах стала больш зеляніны. Жыхары горада паабралі вуліц высаджалі тысячы дрэў і кустоў, і цяпер прыемна прайсціся па зялёных прысадах, асабліва ў летні дзень.

На паўднёвай ускраіне горада вырасла некалькі шматпавярховых дамоў. Гэта школа-інтэрнат. 300 дзяцей рабочых, калгаснікаў і служачых раёна вучацца і жывуць тут. На-стаўнікамі і выхаванцамі працуюць маладыя выпускнікі педагагічных інстытутаў.

У цэнтры Беразіно — новая бальніца, прыгожы двухпавярховы будынак. Мне расказалі, што ў апошнія гады сюды прыбылі працаваць некалькі маладых урачоў, якія нарадзіліся ў Беразіно: Васіль Несцяровіч, Уладзімір Воўкаў, Юльян Бурма.

Я хадзіў па вуліцах Беразіно, бачыў новыя дамы, заходзіў у магазіны, дзе ў дастатку і прадуктаў, і прамысловых тавараў. Калі чатыры гады назад тэлевізійныя антэны былі толькі дзе-нідзе, то цяпер іх над дахамі цэлы лес. Людзі прыгожа апрананыя. Цяпер немагчыма па адзенню сказаць, ці гараджанін гэта, ці жыхар вёскі.

Прыемна мне было бачыць, што ў Беразіно ўсе дзеці вучацца. Дзве сярэднія агульнаадукацыйныя школы — самыя вялікія будынкі ў пасёлку, у іх займаецца звыш пяць тысяч чалавечкаў і дзяўчынак. Дарослыя папаўняюць свае веды ў вячэрняй школе рабочай моладзі. Многія займаюцца завочна ў тэхнікумах і інстытутах. Муж маёй пляменніцы Дзмітрый Шрэйн, служачы леспрамгаса, п'ядаўна завочна закончыў лесатэхнічны тэхнікум.

Цяжка і горка зрабілася ў мяне на душы, калі надыйшла пара ад'язджаць. Хоць і пражыў у Амерыцы 54 гады, а застаўся адзіночым, без сям'і і блізкіх. Зараз мне больш за 80. У такім узросце асабліва востра адчуваеш сваю адарванасць ад Радзімы. Са смуткам я гляджу ў апошні раз навокал, стараючыся запамінаць кожную дробязь блізкіх майму сэрцу мясцін.

З. ШПАК.

ЗША.

НА ЗДЫМКУ: сцэна са спектакля «Раскіданне гняздо» па п'есе Яні Купалы ў пастаноўцы Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута. Ролі выконваюць выпускнікі акцёрскага факультэта І. ЖЫТКЕВІЧ (Марыя), А. БЕНДАВА (Зоська), Г. МЕЗЕНЦАУ (паніч).
Фота Ул. Крука.

Пасля гастроляў

З чатырхмесячнай паездкі па Беларусі, раёнах Привольжа, Урала і Прыбалтыкі вярнуўся Дзяржаўны ансамбль танца БССР. Вяртанне ў родны горад супала з пяцігоддзем іа-навання калектыву.

За невялікі тэрмін ансамбль пабываў у радзе краін Еўропы і Афрыкі, аб'ездзіў 11 рэспублік СССР.

У КОЖНЫМ ДОМЕ АДВЕДАЛІ ХЛЕБ-СОЛЬ

Юзефа Іванаўна і Антон Трафімавіч Каліяда ў час знаходжання ў Мінску зайшлі ў рэдакцыю. Гэтыя пажылыя людзі прыйшлі ў «Голас Радзімы», каб падзяліцца сваімі ўражаннямі, расказаць, як сустрэлі іх на Радзіме.

— Першы раз мы былі ў Беларусі чатыры гады назад, — гаворыць Юзефа Іванаўна. — Калі прыехалі ў Амерыку, усім расказвалі аб нашых поспехах. А зараз мы бачым, што яны сталі яшчэ большымі, і хочам, каб вы запісалі аб гэтым у газете.

Пяць тыдняў муж і жонка Каліяда жылі ў вёсцы Спорнае пад Бабруйскім. З гэтай вёскі ў 1913 годзе паехала Юзефа Іванаўна ў Амерыку. У Бабруйску жыў яе брат, у Спорным — сёстры. У адной з іх — Алены яны і гасцілі. У вёсцы даўно арганізаваны саўгас. Гаспадарка гэта багатая, людзі жывуць заможна. Алена зараз на пенсіі, выгадала сына. Мікалай любіць машыны, добра разбіраецца ў іх. Стаў ён у саўгасе патрэбным чалавекам, людзі паважаюць яго, часта звяртаюцца за парадамі. Мальвіна — другая сястра Юзефы Іванаўны — вырасціла дзевяць дзяцей. Усе яны вывучыліся, працуюць. У сестры Яніны два сыны інжынеры.

Юзефа Іванаўна расказвае, як сустрэлі іх у вёсцы. За пяцьдзесят год жыцця на чужыне яна не забыла роднай мовы, гаворыць па-беларуску, перасыпаючы свой расказ трапнымі народнымі выразамі.

— Калі мы прыехалі ў Спорнае, то сабраліся ўсе мае родзічы. Усіх адразу ўбачыла, параспытвала, хто як жыве. Я перадаць не магу, як тут добра. На стол заўсёды ставілі столькі ўсяго, што, мне здаецца, і трыццаць чалавек за тры дні не маглі б паесці. Масла так многа, што не на хлеб яго мазць, а лыжкамі есці можна. Алена мае ўласную гаспадарку: карову, свіней, курэй. Я сама бачыла, як яна гэтых курэй

тварагом карміла. А мы ж раней так бедна жылі, што не толькі тварагу, хлеба не елі ўволю, за яго кавалачак цэлы дзень працаваць трэба было.

— Дык кажаце, Юзефа Іванаўна, лепш сталі людзі жыць у вашай вёсцы? — гавору я.

— Вядома, што лепш. Нават сказаць нельга, наколькі лепш, — усхвалявана адказвае наша гасця.

— І не толькі ў Спорным, — уступае ў размову Антон Трафімавіч. — Мая родная вёска Панямонне знаходзіцца ў былой Заходняй Беларусі. Гэта ўжо ў другім канцы рэспублікі, і там нас сустрэлі не горш. Гасцілі мы сем дзён і ў кожным доме адведвалі хлеб-соль. Да кожнага трэба было зайсці, каб нікога не пакрыўдзіць.

У Антона Трафімавіча ў Панямонні жывуць пляменнікі — дзед і сяцёр і брата. Да іх ён прыязджае ўжо другі раз і не можа нарадавацца на іх жыццё.

Не толькі беларускія вёскі бачылі муж і жонка Каліяда. Мінск, Бабруйск, Слуцк, Навагрудак, Гродна наведвалі яны за час свайго знаходжання ў нашай рэспубліцы. У Бабруйску гасці пабывалі на базары.

— Даўно не бачылі мы таго багатага, — гаворыць Антон Трафімавіч. — Восень шчодрая ў гэтым годзе. Ад яблык, груш, мяса, як сталі ломяцца.

Кожны горад чым-небудзь уразаў нашых землякоў. У Слуцку, напрыклад, дзе ёсць ільмізавод, яны бачылі машыны і вазы з ільмом.

— Іх столькі, як вокам кінуць, — гаворыць Юзефа Іванаўна.

Мінск спадабаўся сямі Каліяда свайго часціней, шырокімі вуліцамі, новымі дамамі.

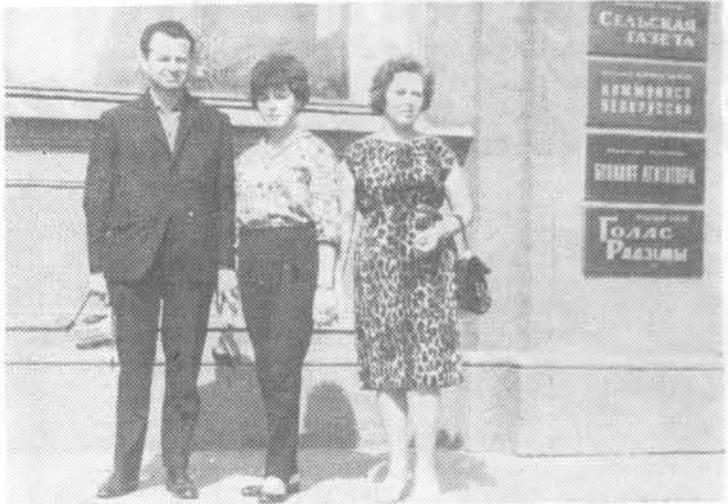
— Мы хадзілі па вуліцах, да ўсяго прыглядаліся. Адразу прыкмецілі, як добра апрануты людзі, ніколі не горш, чым у Амерыцы. І модна, і прыгожа, і тканіны выдатныя. Заходзілі ў магазіны. Тут нас чакаў прыемны сюрпрыз. У нас да гэтага часу гавораць, што савецкія людзі галадаюць. А мы ўбачылі мноства розных тавараў, ды яшчэ значна дзешавейшых, чым у нас. Тут морква каштуе 10 капеек кілаграм, а у нас 10 цэнтаў — фунт (у кілаграме два з палавінай фунта). Тое ж самае з капустай, буракамі, бульбай і іншай гароднінай і садавінай. Фунт каўбасы ў Амерыцы каштуе 2 долары, а тут 2 рублі 10 капеек каштуе кілаграм. Дзешавейшы ў Савецкім Саюзе хлеб, цукеркі і іншыя прадукты.

У Мінску гасці пабывалі на дзіцячай чыгуныцы, у Акадэмічным тэатры імя Янкі Купалы, у музеях. Наша жыццё, нашы парадкі спадабаліся Юзефе Іванаўне і Антону Трафімавічу. Яны жадалі нам яшчэ большых поспехаў, а самае галоўнае міру і спакою.

Д. ЧАРКАСАВА.

Я БАЧЫЛА ІНШЫ СВЕТ...

— Я вельмі хвалявалася, калі поезд падыходзіў да Брэста, — расказвае Марыя Куль-

Летам гэтага года ў Савецкай краіне пабывала адказны сакратар Саюза Савецкіх Грамадзян у Бельгіі Ірына Дзімітрыеўна Белік з мужам і дачкой. Яны гасцілі ў сваякоў у Львове, прыездам дадому некалькі дзён знаходзіліся ў Мінску, наведвалі і рэдакцыю газеты «Голас Радзімы».

НА ЗДЫМКУ: гасці з Бельгіі ля Дома друку.

чынская, зямлячка з Канады. — Трыццаць пяць год не была на Радзіме! Якая яна цяпер? Як жывуць людзі?..

І вось яна зноў дома, тры месяцы гасціла ў сваякоў у вёсках Осы, Барысаўка, Дзівін, Клецшчы. Уражанняў у Кульчынскай многа.

— Не пазнала я ні Брэста, ні Кобрыва. Гэта ж зусім новыя гарады! — гаворыць Марыя. — Раней з нашага сяла ў Кобрыв трэба было дабірацца цэлы дзень. Ідзе, бывала, у лапцях і двое запасных з сабой нясеш... А цяпер ад Брэста да самага Дзівіна дарога прамая, гладкая, як шкло. І Дзівін цяпер таксама іншым стаў. Тут тры школы: васьмігодная, сярэдняя і школа-інтэрнат. У калгасе, дзе жывуць мая сястра Серафіма і брат Якаў, нават чатыры школы.

Марыя Кульчынская пабывала і ў Мінску, гэта было ў тры дні, калі Беларусь адзначала дваццацігоддзе вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, здзіўлялася поспехам, якіх дасягнулі яе землякі за пасляваенны час. Потым ездзіла па турысцкай пудэўцы ў Маскву, Волгаград, Адэсу, Ялту.

М. ЛАЧЫМАЎ.

МАРА ЗБЫЛАСЯ

З групай амерыканскіх турыстаў у Мінску пабывалі нашы суайчыннікі Мікалай і Лукер'я Спурнук. Мікалай Пракопавіч 14-гадовым хлопчыкам паехаў

са старэйшым братам у Амерыку з вёскі Рэчыца, што на Валыншчыне. Больш сарака год правёў ён удалечыні ад радзімы, але не забываў яе, падтрымліваў сувязь са сваякамі, цікавіўся ўсім, што адбывалася на роднай зямлі. У час вайны разам з іншымі эмігрантамі ён дапамагаў савецкаму народу ў барацьбе з захопнікамі.

Убачыў родныя мясціны Мікалай Пракопавіч марыў даўно, але яму не дазвалялі сродкі. Спурнукі пабывалі таксама ў Ленінградзе, Волгаградзе, Сочы і іншых гарадах. Вялікае ўражанне зрабілі на іх расказы ленынградцаў, мінчан, волгаградцаў аб тым, як па-варварску былі разбураны іх гарады і колькі сіл ім прыйшлося патраціць, часу і сродкаў на іх аднаўленне. Цяпер гэтыя гарады стаяць адбудаваныя, квітнеючыя. Вельмі спадабаўся Мікалаю Пракопавічу Мінск, яго цэнтральная магістраль — Ленінскі праспект, новыя мікра-раёны.

У Мінску ён сустрэўся са сваякамі — братам і сястрой, якія прыехалі з Валыншчыны. Яны многа расказвалі яму аб сваім новым жыцці.

У Мікалая Пракопавіча двое дзяцей. Ім ён даў рускія імяны — Пятро і Алена. Яны таксама мараць прыехаць у Савецкі Саюз і ўбачыць радзіму бацькоў. Мікалай Пракопавіч спадзяецца ажыццявіць іх мару.

А. МІЦІНА.

НА ЗДЫМКУ: муж і жонка Каліяда на плошчы імя Ул. І. Леніна ў Мінску.

СМЕХ ДЫЙ ГОДЗЕ!

НАРВЕЖСКАЕ ТЭЛЕГРАФНАЕ БЮРО ПЕРАДАЛО: «РУСКІ РЫБАЛОУНЫ ФЛОТ, ЯКІ ЛОВІЦЬ РЫБУ ЛЯ ПАЎНОЧНАГА УЗБЯРЭЖЖА НАРВЕГІІ, МОЖА БЫЦЬ ВЫКАРЫСТАНЫ ДЛЯ ВАЕННАГА УВАРВАННЯ У НАРВЕГІЮ, І ТАМУ ЁН ПАГРАЖАЕ БЯСПЕЦЫ НАРВЕГІІ». — ЗАЯВІУ НАЧАЛЬНІК ШТАБА АБОРОНЫ НАРВЕГІІ ВІЦЭ-АДМІРАЛ ФОЛКЕ Х. ЮХАНЕСЕН.

Каментатар ТАСС В. Вавілаў піша:

Нават бывалыя журналісты — амерыканцы, англічане, французы, галандцы, нарвежцы, якія сабраліся на прэс-канферэнцыю на нарвежскім аэрадроме Эрланд пасля вялікіх аб'яднаных натаўскіх манеўраў, былі збянтэжаны такой заявай вышэйшага ваеннага дзеяча нарвежскіх узброеных сіл. Рускія рыбакі сапраўды ловяць рыбу ў адкрытым моры ў многіх кутках зямнога шара, у тым ліку і ў Баранцавым моры — недалёка ад узбярэжжа Нарвегіі. Аднак нікому, акрамя няўдачлівага адмірала, не прыходзіла раней у галаву думка аб тым, што савецкія рыбакі «пагражаюць бяспецы» якой-небудзь краіны.

Можна было б проста пасмяяцца з такой недарэчнай заявай, калі б яна не выходзіла ад чалавека, на якога ўскладзен абавязак камандаваць узброенымі сіламі адной з краін НАТО. Іменна так разглядаюць заяву адмірала нарвежскія газеты.

«Калі ў пана віцэ-адмірала з'явілася жаданне выказаць свой пункт гледжання аб магчымых выкарыстанні савецкіх траўлераў, якія ловяць сельдзюў, то, ён, прынамсі, мог бы зрабіць гэта ў вузкім коле сваіх сяброў, — піша ў сувязі з гэтым газета «Дагбладэт». — Аднак, калі кіруючыя афіцэры пачынаюць гуляць у вялікую палітыку ў такой абстаноўцы, то гэта не проста смехаворна, гэта — небяспечна», — адзначае газета.

Віцэ-адмірал яшчэ раней заяўляў, што «абарона Паўночнай Нарвегіі (г. зн. раёнаў, якія знаходзяцца ў непасрэднай блізкасці да Савецкага Саюза) з'яўляецца самай важнай задачай нарвежскіх узброеных сіл, у сувязі з чым «агнавая магучасць і мабільнасць узброеных сіл Паўночнай Нарвегіі павінны быць усмоцнены».

Цяпер ён зноў спрабуе працягнуць сваю ідэю, выкарыстаўшы смехаворны аргумент аб «пагрозе бяспецы» Нарвегіі з боку савецкіх рыбакоў. Адмірал ідзе і яшчэ далей. Ён гаворыць, што пры пэўных акалічнасцях «Нарвегія можа змяніць адносіны да свайго палітыкі, якая забараняе размяшчаць чужаземныя войскі і ядзерную зброю на нарвежскай тэрыторыі ў мірны час».

Аднак адмірал яўна ставіць не на тую карту. Нарвежскі ўрад цвёрда праводзіць ужо стаўшую традыцыйнай палітыку адносна баз і ядзернай зброі: ні замежныя войскі, ні ядзерная зброя не будуць размешчаны на нарвежскай зямлі. Аб гэтым не раз заяўлялі кіраўнікі нарвежскага ўрада.

«Манера паводзін пана Юханесена можа нанесці шкоду нашай краіне. Выступаючы з афіцыйных пазіцый, яму трэба паважаць знешнепалітычны і ваенны курс, распрацаваны сторцігам і ўрадам», — піша газета «Дагбладэт». Разумныя словы — да іх трэба было б прыслухацца пану Юханесену.

ТАК НАРАДЖАЛАСЯ БРАЦТВА

(Пачатак на 1-й стар.)

паціліся пра бялізну. Вораг не мог сабраць вырашчанага сялянамі ўраджаю. Пры набліжэнні немцаў насельніцтва пакідала дамы, каб не выконваць загады акупантаў. Дарэмна гітлераўцы звярталіся да стараст вёсак і давалі ім розныя заданні. Нішто не дапамагала.

Іх запэўнялі, што гітлераўская армія нясе ў Расію еўрапейскую цывілізацыю і культуру.

Але тут, на акупіраванай зямлі, чэхі і славакі ўбачылі сапраўднае аблічча фашызму бяз маскі — гітлераўцы разбуралі гарады і вёскі, знішчалі каштоўныя помнікі культуры, катавалі і забівалі тысячы ні ў чым не вінаватых людзей.

А вось што гаворыць былы партызан Мінскага партызанскага злучэння Рудольф Заяц:

— Пазнаёміўшыся бліжэй з мужным беларускім народам і ўбачыўшы сапраўдны твар фашыстаў, іх здзекі над савецкімі людзьмі я ўзненавідзеў гітлераўскіх катаў.

І праўда нашага жыцця, нашага савецкага ладу перамагла. Чэхі і славакі зрабілі свой выбар — яны павярнулі зброю супраць агульнага ворага і сталі ў шэрагі змагароў за свабоду.

Цяпер гэтая дружба, якая нарадзілася ў такі суровы час і ў такіх складаных умовах, вытрымала ўсе выпрабаванні. Загартаваная ў баях, змацваная крывёю лепшых сыноў нашых народаў, яна не старэе з годамі.

Брацтва! Гэтае гордае слова запісана на нашым сцягу, з якім мы ідзем у камунізм. Мы працягваем руку братняй дружбы сумленным людзям зямлі, праз горы і акіяны — усім: белым і чорным, свабодным і яшчэ заняволеным. Мы верым, што прыдзе той час, калі ўвесь свет наш стане свабодным брацтвам людзей, якія не будуць ведаць прыгнёту і эксплуатацыі.

А. МАЖЭЙКА.

У Небе Бярэзінай...

РАСКАЗ АБ АДНЫМ З ГЕРОЯў

«НАРМАНДЫІ — НЁМАН»

У ГІСТОРЫІ нашай краіны ёсць нямала слаўных стэронак барацьбы народа за сваю свабоду і незалежнасць. Больш 150 год назад наш народ разграміў армію Напалеона. На пераправе праз раку Бярэзінку ля вёскі Студзёнка, непадалёк ад Барысава, рускія войскі нанеслі адзін з апошніх удараў напалеонаўскаму грэнадзёрам. І хто б мог падумаць, што іменна тут, на Бярэзіне, зноў з'явіцца французскія войскі. Але на гэты раз яны прыйшлі сюды ў час Вялікай Айчыннай вайны не як захопнікі, а як сябры нашага народа, каб пачаць з савецкімі салдатамі змагацца з фашызмам. Гэтымі французамі былі лётчыкі авіяцыйнага палка «Нармандыя—Нёман», у ліку якіх быў і малодшы лейтэнант Жак Гастон. Ён прыехаў у Савецкі Саюз зімой 1942 года праз Іран з групай французскіх пілотаў.

У суровых умовах зімы Жак хутка асвоіў новы савецкі знішчальнік «ЯК-1» і ўжо вясной 1943 года вылецеў на адзін з аэрадромаў. 5 красавіка ў паветраным баі над Рослаўлем лейтэнанты Альбер Дзюрэн і Альбер Прэпіязі адкрылі баявы рахунак «Нармандыя». А к канцу вайны на гэтым рахунку было ўжо 273 збітыя фашысцкія самалёты.

Але вайна не бывае без ахвяр. Геройскі змагаўся і загінуў на беларускай зямлі Жак Гастон.

Вось як апісвае бой, у якім загінуў Жак Гастон, Франсуа дэ Жофа ў сваёй кнізе «Нармандыя — Нёман»:

«У 8 гадзін вечара (26 чэрвеня 1944 г.), калі змрок яшчэ не апусціўся на зямлю, полк «Нармандыя» робіць баявы вылет у поўным складзе, разбіўшыся на дзве групы. Адной ка-

мандае маёр Пуйяд, а другой — маёр Дэльфіно. У першай групе 22, у другой 17 знішчальнікаў. Абедзве яны атрымліваюць заданне — блакіраваць з паветра Барысаў, да ўскраіна якога падыйшла Савецкая Армія. Нямецкія знішчальнікі вісяць у паветры... Капітан Шаль і яго вядзены Керне збіваюць два першыя «месершміт-109». Абстаноўка робіцца напружанай. Немцы нападаюць на Лемара і Гастона. У Лемара пашкоджана кіраванне, у фіюзеляжы самалёта відаць прабоіна. Самалёт Гастона пашкоджан больш сур'ёзна. Ён пераварочваецца ў паветры, пакідаючы за сабой дымны след. Мы не спускаем з яго вачэй. Секунда—і ўсё скончана. Нашы сэрцы напаяваюцца гневамі і болем. Бывай, Гастон! Але бой працягваецца. Муане і Габюрэ праследуюць двух фрыцаў. Муане за некалькі секунд ператварае нямецкі знішчальнік у палаючы факел. Гэта помста за Гастона! Вось Шаль збівае яшчэ адзін самалёт, потым Мікель падбівае другі... Так, гэта было сапраўднае пабоішча, Гастон загінуў, але Мікель выратаваўся... Бывай, дарагі Гастон! Вайна, удзелу ў якой ты так доўга дабіваўся, скончылася для цябе...»

Так, Жак Гастон змагаўся з фашыстамі, змагаўся за прададзеную Францыі і аддаў гэтай барацьбе жыццё.

Нарадзіўся Жак у 1920 годзе ў Парыжы ў сям'і ўрачоў Эдгара і Александрыны Гастон. З юнацкіх год Жак марыў стаць лётчыкам. У 1939 годзе яго мара збылася. А праз некалькі месяцаў ён ужо знаходзіўся на ваеннай службе ў Паўночнай Афрыцы. Там яго застала ганебная Камп'енская перамір'е. Жак не прымірыўся са здрадай. Любым чынам вырашыў ён дабрацца да Англіі, дзе знаходзілася кіраўніцтва «Свабоднай Францыі». Неаднаразова спрабаваў уцячы, за што быў прыгаворан да трох год турмы. Але як толькі яго вызвалілі англа-амерыканскія войскі, ён зноў пачаў рвацца ў бой.

І вось пасля доўгага і небяспечнага шляху Жак у ліку іншых лётчыкаў-добрахвотнікаў прыехаў у Савецкі Саюз. Адзінаццаць вылетаў зрабіў Жак у складзе «Нармандыі», праявіў сябе адважным байцом, заслужыў гэтым любоў і павагу таварышаў па зброі.

...Гэты апошні бой з фашыстамі адбыўся ў раёне пасёлка Бобр. Мясцовыя жыхары бачы-

лі самалёт, які падаў. Пілот з яго не выскачыў. Відавочна, Жак быў цяжка паранены або забіты. Да месца падзення самалёта фашысты блізка нікога не падпусkali. Але людзі бачылі побач з самалётам цела лётчыка, апранутага ў незнаёмую ім форму.

Вось усё, што мы ведаем аб жыцці і смерці Жака Гастона. Невядома да гэтага часу і яго магіла, хоць яе ўпарта шукаюць рэбяты-краязнаўцы Крупскага раёна. Лёсам Жака заікаваліся камсамольцы Мінскага гарадскога саюза школьнікаў «Юны патрыёт». Дзякуючы іх намаганням, пры садзеянні французскіх сяброў і асабліва генеральнага сакратара асацыяцыі лётчыкаў-ветэранаў «Нармандыя — Нёман» І. Эйхенбаума мы атрымалі партрэт Жака Гастона, устанавілі некалькі падрабязнасці яго біяграфіі, знайшлі адрас яго маці.

Так, мы мала ведаем пра гэтага французскага хлопца, але

тыя, хто ведаў яго, сведчаць, што Жак быў не толькі патрыётам Францыі, але і верным сябрам савецкага народа. Маці Гастона расказвала, што Жак не раз спрабаваў пісаць вершы

па-руску. «Я ўпэўнена, — пісала яна І. Эйхенбауму ў пісьме ад 26 снежня 1946 года, — што ён адносіўся з вялікай сімпатыяй да рускага народа, імкнуўся вывучыць яго мову і побач з ім хацеў змагацца...»

А нядаўна з Ніцы прыйшло пісьмо ад маці Жака. Яна пісала мінскім рэбятам: «Ваша зямля стала адвечнай калыскаю майго сына, і маё сэрца заўсёды там...».

У адказ вучаніцы Мінскай сярэдняй школы № 21 Іра Сазонава, Тая Крыскавец і Люда Барышава напісалі цёплае пісь-

дам Гастон на відным месцы вісіць партрэт сына, а пад ім на чырвонай атласнай падушачцы — савецкі ордэн Айчыннай вайны побач з французскім крыжам «За баявыя заслугі з пальмавай галінкай». Яны нібы гавораць, што ахвяры савецкага і французскага народаў, панесеныя ў сумеснай барацьбе з фашызмам, ніколі не будуць забыты.

Не будзе забыты і ваш Жак, мадам Гастон.

А. БЕЛАВУСАУ.

Спорт

ПЕРШЫНСТВО БССР ПА БОКСУ

У розыгрышы каманднага першынства Беларусі па боксу ўдзельнічалі спартсмены пяці спартыўных таварыстваў і ведамстваў. У першы дзень спаборніцтваў жэрабля звяло баксёраў «Дынама» і Савецкай Арміі. Згодна з палажэннем, праиграўшая каманда выбывала з далейшай барацьбы і атрымлівала апошняе месца. Гэты лёс напатаў армейцаў, якія пацярпелі паражэнне — 4:6.

Аднак і дынамаўцаў ужо ў наступным крузе чакаў праигрыш ад баксёраў «Спартак» (3:7).

У другой паўфінальнай пары баксёры «Буравесніка» нанеслі паражэнне камандзе «Чырвоны сцяг». Лік матча 9:1.

У фінал першынства выйшлі студэнты «Буравесніка» і спартсмены «Спартак», Спрэчка за пераходны приз паміж гэтымі камандамі закончылася ў карысць спартакаўцаў, якія выйгралі з лікам 8:2.

ВЯСЛЯРНЫ МАРАФОН

На ўсесаюзных марафонскіх гонках на байдарках і канозі, якія адбыліся ў Астрахані, выступілі весляры 18 гарадоў з 6 саюжных рэспублік. Дыстанцыя марафона была падзелена на два розныя этапы па 52 кіламетры. У выніку двухдзённых спаборніцтваў першае месца ў агульнакамандным заліку занялі весляры Кіева, другое—Мінска, трэцяе — спартсмены Адэсы.

ПОСПЕХІ КОННІКАУ ГОМЕЛЬШЧЫНЫ

Закончыўся розыгрыш асабіста-каманднага першынства БССР па коннаму спорту. Як і ў мінулым годзе, лепшы вынік паказалі коннікі зборнай каманды Гомельскай вобласці. Другое месца дасталася мінчанам і трэцяе—спартсменам «Чырвонага сцяга».

Die Kinder wollen wissen, wo bist du Vater?

ДЕТИ ХОТЯТ ЗНАТЬ, ГДЕ ТЫ ОТЕЦ?

ВОЙНА принесла много горя. Миллионы людей навсегда потеряли своих родных, близких. Их нельзя забыть, их вспоминают, оплакивают. Но не менее тяжела и неизвестность. Прошло много лет после войны. Выросли дети. Они хотят знать, где их отец. А я вот не знаю, что им ответить.

Во время войны мы жили в Мозыре. Незадолго до освобождения нашего города частями Советской Армии мы очутились в местечке Альтэнгоф, что недалеко от Вены. Здесь я рассталась со своим мужем Гартманом Владимиром Филипповичем.

Вскоре в Вену и в Альтэнгоф вступили советские войска. К нам пришел австриец и сказал, что мой муж жив и скоро мы увидимся. Однако шло время, а муж не появлялся. Тогда мы решили не ждать.

Вернулись на Родину. С маленькими детьми Володей, Толей и

Валиком, мне было, конечно, нелегко. Да и всем советским людям было тяжело после войны.

В 1959 году мы решили из Мозыря поехать на целину. Живем мы сейчас в городе Кокчетаве. Двое старших ребят Валентин и Анатолий служат в Советской Армии. Володя работает трактористом и шофером и одновременно учится в вечерней школе рабочей молодежи. После ее окончания намерен поступить в университет.

Живем мы в своем собственном доме. Домик небольшой: две комнаты, кухня.

Здесь, в Целинном крае, люди хорошо зарабатывают. Земля урожайная—чернозем. Природа красивая, многим похожа на нашу Белоруссию: есть леса, растут грибы, много озер, дичи. Недалеко от Кокчетавы в совхозе живет с детьми моя сестра Клава. У них хорошая квар-

тира: есть электричество, газ. В совхозе много наших земляков-белорусов.

Живем мы хорошо. Но все же детям хочется знать, где их

С. М. Сливко с сыном Владимиром. Снимок сделан в 1964 г.

отец. Возможно, он живет где-то за границей и боится дать знать о себе. Возможно, ему кажется, что этим известием о себе он нам сделает какую-то неприятность. Но этого опасаться не надо. Я знаю от редактора газеты «Голос Радзімы», который был в нашем доме в связи с тем, что он пишет книгу о нашем двоюродном брате Володе Антопенко, что есть еще много наших людей за границей, которые боятся писать родным. Это они напрасно делают. Клаве изредка пишет наш племянник М. С. Крупа, и поверьте, никто из нас от этого неприятностей никаких не имеет. Наоборот, те, кто не пишет, действительно приносят огорчения своим родным.

Я часто думала: возможно, Владимир Филиппович и не может вернуться на Родину, но написать нам письмо—это просто его обязанность. По край-

ней мере мы бы узнали, что отец наш жив и я могла бы определить свое положение.

Пользуясь возможностью, я обращаюсь ко всем за границей, кто знает моего мужа: передайте ему эту газету с моим письмом и фотографией. Возможно, он посмотрит на нас, вспомнит и даст весточку о себе.

Мой адрес: Целинный край, г. Кокчетав, поселок Аэропорт, Софии Моисеевне СЛИВКО.

РЕДАКЦИОННАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77, Дом друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».